

USIDHR

US INSTITUTE OF DIPLOMACY™
AND HUMAN RIGHTS

Szanowni Państwo,

Występując jako Dyrektor Regionalny U.S. Institute of Diplomacy and Human Rights składam stanowczy protest przeciwko działaniom firmy Lidl prowadzącej w Polsce sieć supermarketów oraz centra dystrybucyjne zmierzających do zbudowania podobnego centrum w Gietrzwałdzie na Warmii i Mazurach.

W planach sieci Lidl widzę zagrożenie dla Praw Podstawowych (o czym za chwilę) - szczególnie, że z premedytacją pomijane są przez Spółkę konsultacje społeczne z organizacjami, które sprzeciwiają się planowanej inwestycji, w sposób więcej, niż wymagany przez prawo, uzasadniają one swoje wątpliwości wobec decyzji o budowie centrum dystrybucyjnego wraz z całą infrastrukturą, włączając to wysypisko odpadów, a także zniszczenie lokalnego krajobrazu.

Zgodnie z informacjami, jakie uzyskałem, w nieodległym sąsiedztwie istniejącego od XVI w. Sanktuarium Maryjnego w Gietrzwałdzie, miejsca tradycyjnych pielgrzymek wiernych kościoła katolickiego, powstać ma inwestycja, która zmieni nie tylko charakter miejsca, ale zakłóci również środowisko naturalne, a przede wszystkim doprowadzi do zniszczenia istniejący od wieków i ważny zarówno dla lokalnej, jak regionalnej ludności, krajobraz nieodmiennie związany z Sanktuarium, z historią tego miejsca ważną również z perspektywy Polaków przez 123 lata walczących o niepodległość od okupujących ich państw niemieckiego, rosyjskiego i austriackiego

Zdając sobie sprawę z tego, że spółka planowała ową inwestycję od lat wiem o uzyskanych przez firmę Lidl stosownych pozwoleniach zarówno na zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym terenów graniczących z Sanktuarium, jak również wymaganych prawem zgód na zbudowanie w miejscu wybranym przez Spółkę zaplanowanych inwestycji, zwracam uwagę, że powtarza się sytuacja z lat 90. XX wieku, kiedy w Nigerii w proteście przeciwko równie wielkiej inwestycji koncernu Shell w Delcie Nigru.

Również tam mniejszość etniczna Ogoni protestowała przeciwko planom budowy w historycznie i przyrodniczo ważnym dla lokalnych mieszkańców miejscu inwestycji koncernu, który miał umożliwić poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej. Koncern paliwowy faktycznie łamał prawa człowieka niszcząc dorobek historyczny i otoczenie naturalne lokalnej ludności. W końcu wycofał się ze spornej inwestycji, doprowadzając wcześniej do sytuacji, w wyniku której działacz lokalnej społeczności **Ken Saro Wiwa** stracił życie, dzisiaj jest bohaterem narodowym Nigerii.

Podobnie, jak w Nigerii, inwestycja w Gietrzwałdzie narusza zbiorowe interesy mieszkańców miasteczka i regionu. Zagroza wartościom, które dla mieszkańców Gietrzwałdu i okolic - ale nie tylko - mają fundamentalne znaczenie w kontekście ich tradycji, wolności religijnej, możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, czy pozyskiwania i świadczenia pracy zgodnej ze swoimi kwalifikacjami.

Inwestycja w planowanym kształcie jest gwarancją zniszczenia środowiska naturalnego i historycznego, narusza również prawo do wyznawania wiary zgodnie z przyjętymi przez lokalną społeczność obyczajami i tradycjami.

Nadto budynek Sanktuarium Maryjnego w Gietrzwałdzie jest zabytkiem nie tylko w kontekście wieku swojego powstania oraz znajdujących się tam przedmiotów sztuki sakralnej i użytkowej, ale również jest zabytkiem w związku ze szczególnym otoczeniem, w jakim się znajduje i mającym znaczenie ze względu na historię tego regionu oraz całego kraju.

Jestem przekonany, że Spółka Lidl nie zdawała sobie sprawy z tego, jak wielką wagę przywiązują do tego miejsca lokalne społeczności. Warto jednak, żeby zdała sobie sprawę z determinacji lokalnych środowisk i - dopóki jest na to czas - wycofała się z inwestycyjnych planów, które mogą zniszczyć nie tylko środowisko naturalne Gietrzwałdu, ale także środowisko historyczne oraz naturalne więzi łączące lokalne środowiska z tą ziemią.

Z poważaniem

Paweł Pietkun
U.S. Institute of Diplomacy
and Human Rights
Regional Director for Poland

